

BESZÁMOLÓ VÍGH ANNAMÁRIA FŐOSZTÁLY- VEZETŐ ASSZONY KÖSZÖNTŐJE NYOMÁN KÖSZÖNTŐ-ELŐADÁS AZ MKE VESZPRÉMI VÁNDORGYŰLÉSÉNEK NYITÓ PLENÁRIS ÜLÉSÉN, 2016. JÚLIUS 7-ÉN

Megyei – városi – egyetemi – könyvtárak
– nemzeti könyvtár; könyvtáros (szak-
tudás, előmenetel, munkatársi közösség – mi-
nőségbiztosítás)

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 48. Vándorgyűlése a „kapcsolat, együttműködés” fontosságát tűzte zászlajára. Ezek a fogalmak tulajdonképpen minden könyvtáros napi munkáját átszövik. A könyvtárosok felelősek azokért a mindennapokért, azokért a találkozásokért, amelyek a könyvtárban, s gyakran könyvtáron kívül is létrejönnek. Az, hogy ez a kapcsolatépítés mára már az egész könyvtári rendszer minden tagjának, minden szegmensének feladatává vált, egy nagyon összetett, egymásra épülő, kiterjedt jogszabályi rendszernek köszönhető. Bár a jogszabályok lényege az állandó változás és az alkalmazkodás a kihívásokhoz, most egy olyan stabil jogszabályi környezet óvja és segíti a magyar könyvtári rendszert, amely teljesen EU-konform, minden olyan kihívásra megpróbál válaszolni, amely a környező országokban, illetve az egész Európai Unióban ma evidens és megfelelő. Ahhoz azonban, hogy ez a jogszabályi környezet ne csak a papíron legyen jelen és a valódi munkát is meghatározza, nagyon fontos az a közösségépítő feladat, amelyik a könyvtári rendszer egyes rendszerelemeire más és más feladatot ró. Az egyes rendszerelemek fontossága: talán a legnagyobb felelősség a könyvtári rendszer azon bázisain van, amelyek felelősek a közösségek megmaradásáért. **A megyei könyvtáraknak rendkívüli a felelőssége**, hiszen azzal a lépéssel, hogy az 5000 fő alatti kistéleplési ellátás teljes képét, koncepcióját és megvalósítását a megyei könyvtárak kezébe helyezte a minisztérium – egy nagy lépést tett a fejlesztés irányába. Sokszor 50 vagy 100 fő alatti településeknek életben tartását jelenti ez a könyvtári

szolgáltató rendszer – kijelenthető, hogy ma Magyarországon minden 5000 fő alatti településre eljuttatja a friss olvasnivalót és az emberi kapcsolatot. Könyvtárszakmai programokat is visz a könyvtár a településekre. Itt nagyon nagy hangsúly van a könyvtárszakmai jelzőn. A különböző programkínálatokban a generációk különböző szintjeit kell figyelembe venni; igazán akkor tekinthetők jónak, ha a helyi igényekre válaszolnak ezek a programok. A könyvvállománynak és minden dokumentumnak, továbbá a programkínálatnak is vissza kell tükröznie a nemzetiségek és a különböző társadalmi csoportoknak az igényeit.

„Olyan gyarapítási koncepcióval és innovatív megoldásokkal kell a megyei könyvtáraknak rendelkezniük, amely az adott közösség ismeretére alapul és adekvát válaszokat ad.” A kistéleplési ellátás jelen állapotát nézve, mindenképpen fontos, hogy itt könyvtáros szakemberek dolgozzanak. Mást jelent a közösségekkel való foglalkozás a **városi, nagyvárosi szinten**, mást az **egyetemi könyvtárak** (a Debreceni Egyetemi Könyvtárat említve) szintjén és mást a **Széchenyi Könyvtár** szintjén. Mélységeiben kell látniuk a könyvtári szakembereknek a különbségeket! A kistéleplési ellátás mellett a nagyvárosok bizonyos területeinek ellátása problematikus, komolyan kell venni. Ez a kérdés ma az egyik legégetőbb gond – a fiókkönyvtári fejlesztésekre, illetve arra a modellprogramra utalt az előadó, amelyre néhány évvel ezelőtt Debrecenben került sor. (<https://drive.google.com/open?id=0B72PrJQ-nY4cY2g1RXFOTVUxcDA>)

A városi könyvtárak vonatkozásában fontos hangsúlyozni a városi civil közösségekkel való intenzív kapcsolatépítést, hiszen a városi könyv-

tárakat étellel csak a civil közösségek tudják megtölteni. Az egyetemi könyvtárak tekintetében, közösségépítő szerepüket vizsgálva, már nem csak a valós, hanem a virtuális közösségek világát is számba kell venni, „hiszen adatbázisok, integrált rendszerek szükségesek ahhoz, hogy egy egyetemi könyvtár valóban inspiráló színtérként működjön.

Az OSZK helyzete

A Kormányzat a lehető legnagyobb erővel képviseli a nemzeti könyvtár ügyét. Döntés született arról, hogy a nemzeti könyvtár megújul a Budai Vár F. épületében, a jelenlegi helyén. „Egy különleges műemléki megújulással párosulva, egy igazán 21. századi nemzeti könyvtár épül majd fel, a könyvtárosok szakmai segítségével, informatikai fejlesztéssel, de közösségi tér fejlesztéssel is. Olyan rekonstrukciós elemekkel, amely az egykori Vár térszerkezetét hozzák vissza és lehetőséget nyújtanak arra – szintén nemzetközi példák alapján – hogy a magyar nemzet kiemelt kincsei, a könyvtárban őrzött kiemelt kulturális értékek mindenki számára hozzáférhetőek legyenek. Remélhetőleg újabb és újabb kormányhatározatok látnak napvilágot és segítik ennek a munkának a tervezhetőségét mind a forrás oldalról mind az ütemezés szempontjából.

„A nagy úton”, amin haladunk, természetesen a legfontosabb a **könyvtáros személye**. Nemcsak a kistélepülésen, hanem minden olyan intézményben ahol a könyvtár-szó a megnevezésben megjelenik. A továbbképzésnek kiemelt jelentősége van, hiszen az új kihívások teljesítéséhez csak jól képzett szakemberek alkalmasak. A 2017. évi költségvetés jelentős forrást fog biztosítani a továbbképzésre, arra, hogy a rendszer lábra álljon, ismét felépüljön. Azt is hangsúlyoz-

ni kell, hogy a legfontosabb szakmapolitikai kérdéssel – az életpálya-modell kialakításával is együtt kell járnia a továbbképzési rendszernek. Ehhez kapcsolódóan örömmel vehették a könyvtárosok azt, hogy sikerült kiharcolni a 0. lépést. A közalkalmazottak, ezen belül a könyvtárosok béremelésben fognak részesülni, ami a 0. lépésnek tekinthető, hiszen ezzel indul el az a folyamat, „amely megfelelő képzési rendszerrel megtámogatva egy valódi többlépcsős béremelés lehetőségét tárja elénk”.

Végül az előadó szólt arról is, hogy magának a munkatársi közösségnek milyen fontos szerepe van abban, hogy a könyvtárat használók közösségi élménnyel is gazdagodjanak. Ha a használók vonatkozásában valódi közösségi élményt szeretnének nyújtani, ez csak úgy lehetséges, ha a könyvtárakon belül harmonikus, jó légkörű, ösztönző környezet működik. Ennek a környezetnek a megteremtésében nagyon nagy jelentőséggel bír az a minőségbiztosítási rendszer, amely a magyar közgyűjtemények közül egyedülként csak a könyvtári rendszer sajátja. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete rendkívül jó szakmai partnere az állami oldalnak. Az Egyesületnek és a könyvtáros-társadalom más, meghatározó civil szakmai szervezetei, és minden olyan könyvtáros-szervezet partnere lesz az államnak a jövőben is, amely elősegíti, hogy a lehetőségek és a felelősség még erőteljesebben jelenjék meg és valódi eredményeket hozzon a felszínre.

Selmeczi Pálma

Evangélikus Országos Könyvtár

A <https://www.youtube.com/watch?v=4a01L-vqZ4RU> videó-forrás felhasználásával.